Analys:

Hur och varför har omfattningen av MKB för plan- och tillståndsprövning förändrats över tid - och vad är konsekvensen?

Stockholms tunnelbana ska byggas ut med två mil nya spår och elva nya stationer, ett projekt som kommer att pågå och påverka stockholmarna i många år. Den nya tunnelbanan förväntas ha en livslängd på 100 till 150 år. Utbyggnaden av tunnelbanan har en betydande påverkan på människor och miljö.

EU:s och Sveriges miljö- och klimatmål består av flera etapper och delar. Ett långsiktigt nationellt mål är att begränsad klimatpåverkan ska vara uppnådd år 2050.

Detta examensarbete ska bidra som underlag till ett ändamålsenligt och effektivt arbetssätt i de olika processer där miljökonsekvensbeskrivningar – MKB:er – upprättas. Framför allt i gränssnittet mellan MKB i planläggningen enligt lagen om byggande av järnväg och i tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Resultatet kan leda till utvecklade arbetssätt för kommande utbyggnader av tunnelbanan och andra infrastrukturprojekt.

Bakgrund

Stockholm är en av de snabbast växande storstadsregionerna i Europa. När vi blir allt fler behövs både fler bostäder och mer kollektivtrafik. Stockholms läns landsting ansvarar för drift och utbyggnad av kollektivtrafiken i länet.

2013 års Stockholmsförhandling

I januari 2014 tecknades ett avtal mellan staten, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Järfälla kommun, Nacka kommun och Solna stad. Överenskommelsen, 2013 års Stockholmsförhandling, innebär att:

- Tunnelbanan byggs ut till Nacka, Arenastaden och Barkarby. Blå linje byggs ut till Gullmarsplan och söderort och kopplas samman med Gröna linjens Hagsätragren.
- De fyra kommunerna åtar sig att bygga totalt 78 000 nya bostäder i tunnelbanans närområde – antingen själva eller genom annan markägare/exploatör.

Två mil och elva stationer på drygt tio år

Satsningen på tunnelbanan är stor - två mil tunnelbana och elva nya stationer – och kommer att pågå under många år. Det krävs också investeringar i nya vagnar och depåer för uppställning, städning och reparationer av tågen.

Byggstart för alla de nya sträckorna beräknas till 2018 och byggtiden för tunnelbanan till Arenastaden och tunnelbanan till Barkarby beräknas vara cirka 6 år. För tunnelbanan till Nacka och söderort är byggtiden 7–8 år.

Planläggnings- och tillståndsprocesser som båda innehåller miljökonsekvensbeskrivningar

Planläggning och tillståndsprövning är två parallella processer där MKB:er är ett viktigt underlag. I de pågående projekten för tunnelbaneutbyggnaden tas därmed två typer av MKB:er fram;

1. MKB för järnvägsplan enligt lag om byggande av järnväg samt MKB för tillståndsansökan enligt miljöbalken för vattenverksamhet.

2. MKB för järnvägsplan nyttjas också som MKB tillhörande detaljplaner för tunnelbana.

Förvaltning för utbyggd tunnelbana har i samråd med länsstyrelsen tydliggjort gränsdragningen mellan de olika MKB:erna – det vill säga vilka sakområden respektive MKB ska redovisa och i vilken omfattning.

Olika projekt har lagt upp sina MKB:er på olika sätt och praxis för hur lagen tillämpas har varierat över tid.

Syfte

Examensarbetet syftar till att få utökad kunskap om:

• hur gränssnittet mellan plan-MKB och tillstånds-MKB ser ut i olika infrastrukturprojekt och hur omfattningen för de olika MKB:erna har ändrats över tid.

• orsakerna till att upplägget ser olika ut och har förändrats över tid.

• konsekvenser av olika upplägg, exempelvis effektivitet i arbetssätt, effektivitet i myndighetsprövningen, kommunikativa aspekter (kommunikation med till exempel myndigheter, organisationer och allmänhet).

Förslag på metod och genomförande

• Identifiera ett antal relevanta infrastrukturprojekt planerade nu och tidigare samt ta fram MKB:erna för dessa.

• Sammanställa hur omfattningen av plan-MKB och tillstånds-MKB ser ut i de olika infrastrukturprojekten.

• Analysera orsakerna till att upplägget ser olika ut, lagstiftning, praxis, effektivt arbetssätt, kommunikation med mera. Komplettera med intervjuer för ökad förståelse för respektive upplägg.

• Dra slutsatser om olika upplägg avseende exempelvis effektivitet i arbetssätt och effektivitet i myndighetsprövningen, kommunikativa aspekter (kommunikation med myndigheter, organisationer och allmänhet).

Din utbildning

Vi ser med fördel att du är student inom samhällsbyggnad med inriktning mot miljö och hållbarhet, samhällsplanering eller trafikplanering.

Kontaktperson

Anna Malmlund, planstrateg, förvaltning för utbyggd tunnelbana

Kontaktuppgifter

Har du frågor, mejla till nyatunnelbanan@sll.se Även ansökan mejlas till nyatunnelbanan@sll.se

Vårt kontor

Förvaltning för utbyggd tunnelbana är en förvaltning inom Stockholms läns landsting och vi har kontor på Norra stationsgatan 69 i Stockholm.